

АСК

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АГЕНЦИЈА ЗА
СПРЕЧАВАЊЕ
КОРУПЦИЈЕ

**ПРИМЕНА ЗАКОНА О
ФИНАНСИРАЊУ ПОЛИТИЧКИХ
АКТИВНОСТИ**

Београд,
Септембар 2022. године

Контрола финансирања политичких субјеката

Шта је предмет обука?

- Шта је донео нови Закон о финансирању политичких активности
- Извори финансирања политичких субјеката
- Забране финансирања политичких субјеката
- Изборна кампања-Посебан рачун политичког субјекта
- Изборна кампања-Трошкови изборне кампање
- Изборна кампања -Извештавање
- Финансирање редовног рада политичког субјекта
- Евиденције и извештавање
- Одговорно лице лице политичког субјекта
- Поступање Агенције у случају повреде Закона о финансирању политичких активности

Контрола финансирања политичких субјеката

Шта нам доноси нови Закон о финансирању политичких активности?

1. Политички субјекти у току изборне кампање Агенцији подносе прелиминарни извештај
 - рок: 7 дана пре гласања
2. Смањена је висина прилога физичких и правних лица на годишњем нивоу
 - за физичко лице је 10 просечних месечних нето зарада (раније је било 20)
 - за правно лице је 30 просечних месечних нето зарада (раније је било 200)
3. Политички субјекти су дужни да обележавају рекламни материјал са подацима о даваоцу услуга израде тог материјала, огласи и рекламни материјал садржи податке о политичком субјекту

Контрола финансирања политичких субјеката

4. Политички субјекти се могу задуживати искључиво код банака и ограничена је максимална висина кредита и зајма на годишњем нивоу
- висина кредита је до 25% средстава која се обезбеђују из јавних извора
 - рок отплате кредита најдуже три године
5. Износ чланарине коју чланови политичке странке плаћају ограничен је на годишњем нивоу на 3000 динара
6. Измењен је проценат за расподелу средстава из јавних извора
- 40% се распоређује у једнаким износима подносиоцима проглашених изборних листа који су дали изјаву да ће користити средства из јавних извора
 - преостали део средстава од 60% додељује се подносиоцима изборних листа који су освојили мандате

Контрола финансирања политичких субјеката

7. Политичким субјектима је забрањено финансирање активности хуманитарног карактера
8. Прекршајне санкције за повреду закона су прецизиране и то:
 - новчана казна за пол. странке за лакше повреде износи од 100.000 до 1.000.000, а за теже повреде од 200.000 до 2.000.000 динара
 - новчана казна за одговорна лица у пол. странкама и групама грађана је од 20.000 до 100.000 динара, а за теже повреде је од 50.000 до 150.000 динара
9. Прецизиране су одредбе о одговорним лицима у политичким субјектима и измењен је рок за подношење годишњег извештаја о финансирању (30. април)

Контрола финансирања политичких субјеката

10. Уведене су обавезе за Агенцију, и то:

- објављивање прелиминарних извештаја у року од три дана од дана пријема уредног и у прописаној форми поднетог извештаја
- да донесе и објави на веб сајту Агенције: план контроле ГИФ до 15. марта; план контроле коначних извештаја о трошковима изборне кампање до 5 дана од дана расписивања избора
- објављивање на веб сајту Агенције извештаја о резултатима контроле поднетих ГИФ до 1. фебруара наредне године, а коначних извештаја о трошковима изборне кампање у року од 120 дана од дана истека рока за подношење коначног извештаја

Извори и начин финансирања политичких субјеката

Јавни извори за финансирање трошкова редовног рада и трошкова изборне кампање

- 1. Новчана средства** - су средства из буџета Републике Србије, буџета АП и буџета јединица локалне самоуправе (ЈЛС);
- 2. Услуге и добра из јавних извора**- су услуге и добра одређена прописима које дају органи Републике Србије, органи АП и ЈЛС, као и друге организације чији су они оснивачи.
 - Услуге и добра се дају под једнаким условима свим политичким субјектима

Извори и начин финансирања политичких субјеката

Приватни извори за финансирање трошкова редовног рада и трошкова изборне кампање

1. Чланарина – новчани износ који члан политичке странке редовно плаћа на начин који је одређен статутом странке (макс. износ 3000 динара на годишњем нивоу)

- ✓ Правило је да члан странке уплату чланарине врши **искључиво** са свог текућег рачуна.
- ✓ - Изузетак, ако износ чланарине не прелази 1.000 динара **на годишњем нивоу** чланарина се може уплатити у готовини или путем уплатнице.
- ✓ Одговорно лице политичке странке издаје признаницу и дужно је да износ чланарине уплати на текући рачун политичке странке у року од седам дана од дана издавања признанице

Извори и начин финансирања политичких субјеката

2. Прилог - је приватни извор финансирања, и може бити:

- новчани износ (осим чланарине) који физичко или правно лице добровољно даје политичком субјекту;

-поклон;

-услуге пружене без накнаде или под условима који одступају од тржишних;

-кредити, зајмови и друге услуге банака и других финансијских организација у Републици Србији дати под условима који одступају од тржишних

➤ Даваоци прилога су дужни да политичком субјекту доставе изјаву да су измирили све обавезе по основу јавних прихода, да не врши делатност од општег интереса по основу уговора, да достави податке о власничкој структури

АСК

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АГЕНЦИЈА ЗА
СПРЕЧАВАЊЕ
КОРУПЦИЈЕ

Извори и начин финансирања политичких субјеката

Обавезе политичког субјекта као примаоца прилога

Политички субјекат је дужан да:

- прими уплату искључиво са текућег рачуна даваоца прилога;
- евидентира примљен износ;
- јавно објави на свом веб сајту давање чија је вредност на годишњем нивоу већа од износа просечне месечне зараде у року од осам дана од дана када је вредност давања премашила тај износ

Обавеза политичког субјекта да врати незаконито стечена средства

- Политички субјекат је дужан да врати даваоцу прилог за који није достављена документација, да врати готовинске уплате, као и давање преко износа максималне вредности давања, односно да пренесе ова средства на рачун буџета Републике Србије;
- у случају забрањеног финансирања, политички субјекта новчана средства враћа даваоцу, или их пренеси на рачун буџета Републике Србије, када то није могуће учинити даваоцу.

Извори и начин финансирања политичких субјеката

ЗАЈМОВИ И КРЕДИТИ

- Политички субјекти се могу задуживати **искључиво** код банака и финансијских организација у РС које су под надзором НБС
- Максимална висина кредита и зајма на годишњем нивоу износи до 25% осредстава која се обезбеђују из јавних извора за финансирање редовног рада или покриће трошкова изборне кампање
- рок отплате кредита је најдуже три године
- средства из кредита и зајмова се користе за финансирање трошкова редовног рада и трошкова изборне кампање

Извори и начин финансирања политичких субјеката

Максимална вредност давања

1. **Физичко лице**, на годишњем нивоу, политичким субјектима за редован рад може дати **10 просечних месечних зарада** (зарада без пореза и доприноса у претходној календарској години)

2. **Правно лице**, на годишњем нивоу, политичким субјектима за редован рад може дати **30 просечних месечних зарада**

➤ Уколико се у току календарске године одржавају избори, поред давања за редован рад, физичка и правна лица могу дати и средства за трошкове изборне кампање, до наведеног максималног износа на годишњем нивоу

➤ Обавза политичког субјекта је да на свом веб сајту објави прилог чија је вредност давања на годишњем нивоу већа од једне просечне месечне

*Просечна месечна зарада се објављује у "Службеном гласнику РС", а податке о просечној заради можете их пронаћи и на сајту Републичког завода за статистику

Забрана финансирања

Забрањено је финансирање политичких субјеката од:

- страних држава,
- страних правних и физичких лица, осим међународних политичких удружења,
- анонимних дародаваца,
- јавних установа, јавних предузећа, привредних друштава и предузетника који обављају услуге од општих интереса,
- установа и предузећа са учешћем државног капитала,
- **других организација која врше јавна овлашћења и појединаца којима је по закону забрањено да буду чланови политичких странака,**
- синдиката,
- удружења и других недобитних организација,
- цркава и верских заједница,
- приређивача игара на срећу,
- увозника и извозника и произвођача акцизних производа,
- правних лица и предузетника који имају неизмирене обавезе по основу јавних прихода

Забрана финансирања

- -забрањено је финансирање од стране правног или физичког лица које врши делатност од општег интереса на основу уговора са државним органима, као и са јавним службама чији су они оснивачи, за време трајања уговора и две године по престанку уговорног односа,
- забрањено је финансирање од стране задужбина и фондација

Такође је забрањено да политичка странка стиче акције или удео у правном лицу.

Политички субјекат не може стицати приход од промотивне, односно комерцијалне делатности.

Политички субјекат је дужан да у року од 15 дана од дана пријема врати сва незаконито стечена средства даваоцу прилога на рачун, или да пренесе у буџет Републике Србије, уколико је уплатилац престао да постоји

Изборна кампања-Посебан рачун политичког субекта

Посебан рачун за финансирање изборне кампање:

- отвара се након расписивања избора, а пре подношења изборне листе;
- не може се користити у друге сврхе;
- средства за финансирање изборне кампање уплаћују се на тај рачун и плаћање трошкова кампање врши се са тог рачуна;
- средства прикупљена за редован рад могу се користити за плаћање трошкова изборне кампање ако се уплате на рачун отворен за финансирање изборне кампање;
- средства из приватних извора која нису потрошена у изборној кампањи морају се вратити на рачун за редован рад до дана подношења извештаја;
- средства из јавних извора која нису потрошена у изборној кампањи морају се уплатити у буџет Републике Србије до дана подношења извештаја.

Изборна кампања-Трошкови изборне кампање

Шта су трошкови изборне кампање?

➤ Трошкови изборне кампање су трошкови свих активности које се сматрају изборном кампањом, и која представља активности које почињу даном расписивања избора до дана доношења укупних извештаја о резултатима избора у сврху јавног представљања учесника у изборима и програма, и позивање гласача да за њих гласају или да не гласају за друге учеснике, и обухватају:

–рад са бирачима и чланством,

-одржавање скупова, израда и подела рекламног материјала, брошура,

-политичко оглашавање, истраживање јавног мњења.

-спровођење обука за страначке активности, и друге активности чији трошкови су повезани за изборном кампањом

Изборна кампања-Трошкови изборне кампање

Шта није дозвољено у изборној кампањи?

Током изборне кампање политичким субјектима није дозвољено:

- *да финансирају активности хуманитарног карактера*, као и подела промотивног материјала у виду пакета са животним намирницама или хигијенским прибором, јер то не представља политичку активност
- да користе средства буџета којима кандидати на изборима и изборним листама, као јавни функционери и државни службеници, располажу за потребе обављања својих службених дужности,
- да користе јавне ресурсе, службене просторије, возила, веб сајтове и инвентар органа јавне власти, установа и јавних предузећа, осим у случајевима када је то посебним прописима одређено за све политичке субјекте под истим условима и ради заштите личне безбедности функционера

АСК

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АГЕНЦИЈА ЗА
СПРЕЧАВАЊЕ
КОРУПЦИЈЕ

Изборна кампања-Трошкови изборне кампање

- Средства која су прикупљена из јавних и приватних извора , кредита и зајмова за финансирање изборне кампање могу се користити искључиво за ову намену
- Политички субјекти су дужни да обележавају рекламни материјал са подацима о даваоцу услуга израде тог материјала,
- Огласи и рекламни материјал садржи податке и о политичком субјекту који учествује у изборној кампањи

Изборна кампања-Трошкови изборне кампање

Изборно јемство

- Уколико политички субјекат намерава да користи јавна средства у изборној кампањи дужан је да о томе да изјаву и полаже изборно јемство.
- **Изборно јемство** је полагање готовог новца, банкарске гаранције, државних хартија од вредности или стављање хипотеке за износ јемства на непокретности лица које даје јемство.
- Политички субјекат или правно и физичко лице новчана средства изборног јемства уплаћују са свог рачуна

Повраћај изборног јемства

- политичком субјекту се средства изборног јемства враћају уколико је освојио прописан број важећих гласова (1% односно 0,2%)
- политички субјекат који није освојио довољан број важећих гласова дужан је да врати јавна средства за која је положио изборно јемство. Уколико их не врати, повраћај ових средстава у буџет извршиће се из средстава изборног јемства.

Изборна кампања-Извештавање

- Политички субјекат који учествује у изборној кампањи дужан је да Агенцији поднесе **прелиминарни извештај** о трошковима изборне кампање, који се односи на период од дана расписивањ избора до 15 дана пре дана одређеног за гласање
- Рок за подношење прелиминарног извештаја извештаја о трошковима изборне кампање је **до седам дана пре дана за гласање**
- Политички субјекта подноси коначни извештај о трошковима изборне кампање
- Рок за подношење коначног извештаја је 30 дана од дана објављивања коначних резултата избора
- Прлиминарни и коначни извештаји садрже податке о пореклу, висини и структури прикупљених и утрошених средстава из јавних и приватних извора, зајмова и кредита.
- Извештаји се обавезно подносе у електронској и писаној форми**
- Садржина и начин подношења извештаја о трошковима изборне кампање је уређена Правилником о евиденцијама и извештајима политичког субјекта

АСК

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АГЕНЦИЈА ЗА
СПРЕЧАВАЊЕ
КОРУПЦИЈЕ

Финансирање редовног рада политичких субјеката

Рачун за финансирање редовног рада

Политичка странка може имати:

-више рачуна;

-девизни рачун;

Преко рачуна се врши сав промет средстава намењених за финансирање редовног рада

Коалиција и група грађана рачун одређују споразумом о образовању тих политичких субјеката

Група грађана отвара текући рачун на физичко лице које је одређено споразумом о оснивању, при чему то не може бити рачун који ово лице користи за сопствене потребе

Финансирање редовног рада политичких субјеката

Коришћење средстава за редован рад

- Средства за финансирање редовног рада се користе за:
 - рад са бирачима и чланством,
 - трошкове превоза и одржавање скупова
 - трошкове промоције, рекламног материјала и публикација
 - трошкове истраживања јавног мњења, обуке, међународну сарадњу,
 - трошкове зарада и накнада запослених, комуналне трошкове
- Најмање 5% укупних средстава из јавних извора добијених за редован рад се мора искористити за стручно усавршавање и оспособљавање, међународну сарадњу и рад са чланством
- Средства за финансирање редовног рада могу се користити за изборну кампању само у складу са Законом, преносом на посебан рачун
- **Хуманитарне активности, донације разним удружењима не представљају политичку активност и нису дозвољене**

Евиденције и извештавање

Политички субјекти који имају представнике у представничким телима и регистроване политичке странке имају законску обавезу да:

- воде књиговодство по пореклу, висини и структури прихода и расхода у складу са прописима који уређују рачуноводство и ревизију;
- воде посебну евиденцију о прилозима, поклонима и пруженим услугама без накнаде, односно под условима који одступају од тржишних;
- воде евиденцију о имовини;
- да до **30. априла** текуће године подносе годишњи извештај о финансирању, који садржи податке о прилозима и имовини;
- Уз извештај доставља се и мишљење овлашћеног ревизора. **Од ове обавезе су изузете политичке странке и групе грађана које у години за коју подносе годишњи извештај о финансирању имају прилив или одлив средстава по рачунима чији износ не прелази једну просечну месечну зараду.**
- **Извештај се обавезно подноси у електронској и писаној форми**
- да у року од осам дана на свом веб сајту објаве годишњи финансијски извештај
- Садржина годишњег извештаја је уређена Правилником о евиденцијама и извештајима политичког субјекта, **који је објављен на сајту Агенције**

АСК

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АГЕНЦИЈА ЗА
СПРЕЧАВАЊЕ
КОРУПЦИЈЕ

Одговорно лице

Политички субјекти су дужни:

- да именују одговорно лице, које је одговорно за финансијско пословање, подношење извештаја Агенцији, поштовање обавеза, забрана и ограничења, за вођење књига и контакт са Агенцијом;
- ако политичка странка не обавести Агенцију у року од три дана о именовану или промени одговорног лица заступник заступник који уписан у Регистар политичких странака сматраће се одговорним лицем,
- коалиције и групе грађана одговорно лице одређују споразумом,
- да у обавештењу о одговорном лицу доставе податке о имену и презимену, ЈМБГ, адреси, занимању, држављанству овлашћеног лица

Одговорно лице:

- потписује све финансијске извештаје политичког субјекта,
- одговорно је за вођење евиденције у вези са финансирањем политичке активности,
- на захтев Агенције доставља књиговодствене податке у току године

Поступање Агенције

У случају повреде Закона Агенција:

- изриче мере упозорења
- подноси захтев за покретање прекршајног поступка
- подноси кривичне пријаве
- доноси решење о губитку права на добијање средстава из јавних извора
- у изборној кампањи доноси решење о утврђивању повреде Закона

Агенција води поступке:

- по службеној дужности
 - на основу пријаве физичког и правног лица
 - на основу пријава политичког субјекта који је подносилац проглашене изборне листе, односно предлагач кандидата на изборима (у току изборне кампање)
- Агенција о покретању поступка обавештава политички субјекат, који се изјашњава на наводе и чињенице из обавештења, и након тога доноси меру упозорења

Поступање Агенције

Поступање Агенција по пријавама у изборној кампањи:

- у року од 24 часа од пријема пријаве обавештава политички субјекат о поднетој пријави
- политички субјекти, органи јавне власти, банке, као и правна и физичка лица која финансирају политичке субјекте дужна су да у року од три дана од дана пријема захтева Агенцији доставе тражене податке
- Агенција доноси решење којим утврђује да ли је или није дошло до повреде Закона у изборној кампањи, у року од пет дана од дана потврде да је политички субјекат обавештен о пријави, а ако су тражени подаци, након истека рока
- Агенција донето решење објављује на свом веб сајту у року од 24 часа од доношења

Поступање Агенције

За повреду Закона прописана је прекршајна казна:

- новчана казна за политичке странке за лакше повреде износи од 100.000 до 1.000.000, а за теже повреде од 200.000 до 2.000.000 динара
- новчана казна за одговорна лица у политичким странкама и групама грађана за лакше повреде износи 20.000 до 100.000 динара, а за теже повреде је од 50.000 до 150.000 динара
- за правно лице као даваоца прилога новчана казна од 200.000,00 до 2.000.000,00 динара
- за одговорно лице у правном лицу новчана казна од 50.000,00 до 150.000,00 динара
- за предузетника новчана казна од 100.000,00 до 500.000, 00 динара
- за физичка лица новчана казна од 50.000,00 до 150.000, 00 динара

Контрола финансирања политичких субјеката

ПИТАЊА МОЖЕТЕ ПОСЛАТИ НА МЕЈЛ

finansiranje.ps@acas.rs

office@acas.rs

ПОШТОМ НА АДРЕСУ

Царице Милице 1, 11000 Београд

ХВАЛА НА ПАЖЊИ